

Sygn. akt III KK 24/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant Dagmara Szczepańska-Maciejewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej
w sprawie H. S.

skazanego z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu
narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 30 maja 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 24 października 2016 r., sygn. akt II Ka .../16

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K .../14,

**1) uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej utrzymania w
mocy wyroku Sądu Rejonowego w M. w zakresie kosztów
postępowania i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym, a w pozostałej części kasację oddala jako**

oczywiście bezzasadną, zwalniając skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie kasacyjne.

2) zarządza zwrot opłaty w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł na rzecz skazanego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 26 kwietnia 2016 r. H. S. został uznany za winnego tego, że w okresie od 1 listopada 2012 r. do 30 sierpnia 2013 r. w S. i W., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wbrew przepisom ustawy, uczestniczył w obrocie znacznej ilości środków odurzających w postaci kokainy, w ten sposób, że wielokrotnie, co najmniej 11 razy, zamówił i nabył, w celu dalszej odsprzedaży, od ustalonych osób nie mniej niż 1000 gr łącznie, w pakietach po 200,100 czy 50 gr kokainy, w cenie 80 zł za 1 gram, a następnie w W. wprowadził do obrotu nie mniej niż 850 gr kokainy, sprzedając ją nieustalonym osobom w celu dalszej odsprzedaży w cenie 100 zł za gram, osiągając korzyść majątkową w kwocie 85 000 zł, 100 gram zniszczył w sierpniu 2014 r. w W., a 50 gr zużył na własne potrzeby, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 500 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł, orzekając przepadek korzyści majątkowej w kwocie 85 000 zł.

Od tego wyroku obrońca oskarżonego wniósł apelację. W apelacji na podstawie art. 438 k.p.k. zarzucił: I naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie: 1) art. 7, art. 410, art. 424 § 1 pkt 1 i 2 i art. 424 § 2 k.p.k. przez: nienależyte rozważenie treści wyjaśnień oskarżonego złożonych w toku śledztwa, co w konsekwencji doprowadziło do uznania ich za wiarygodny dowód w sprawie, w sytuacji gdy zawierały one istotne sprzeczności co do ilości zakupionych środków odurzających oraz przeznaczenia tych środków, zaniechanie ustosunkowania się do dowodów z dokumentów w postaci odpisu aktu urodzenia córki oraz zaświadczenia z Poradni Uzależnień Pro Psyche, co w konsekwencji doprowadziło do ich pominięcia przy ustalaniu stanu faktycznego

sprawy, bezpodstawne odmówienie wiary wyjaśnieniom oskarżonego złożonym w postępowaniu sądowym, w sytuacji gdy znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków, postanowieniu o umorzeniu śledztwa w sprawie diler narkotykowego o ps. J. oraz opinii sądowo-psychiatrycznej, bezpodstawne obdarzenie wiarygodnością fragmentów zeznań świadka M. P. w części dotyczącej uzgodnień między oskarżonym i świadkiem Ł. T. co do uczestnictwa w obrocie środkami odurzającymi, jak też nienależyte rozważenie treści zeznań świadka M. P. w części dotyczącej ilości środków odurzających przekazanych przez świadka oskarżonemu oraz dalszego przeznaczenia tych środków, co doprowadziło do pominięcia tych zeznań przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy, nienależyte rozważenie treści zeznań świadka A. P. w części dotyczącej częstotliwości przyjazdów oskarżonego do miejsca zamieszkania świadka P., zaniechanie szczegółowego ustosunkowania się do treści zeznań świadków M. S. i E. O. o treści korzystnej dla oskarżonego, co w konsekwencji doprowadziło do pominięcia tych dowodów w sprawie, bezpodstawne odmówienie wiarygodności zeznaniom świadków [...], co w konsekwencji doprowadziło do pominięcia tych dowodów przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy, bezpodstawne odmówienie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego oraz zeznaniom świadka M. P., zaniechanie wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zakresie zakwalifikowania czynu oskarżonego z art. 65 § 1 k.k., co skutkowało niemożliwość dokonania kontroli poprawności rozumowania Sądu w tym zakresie, 2) naruszenie art. 624 § 1 k.p.k. przez zaniechanie zwolnienia oskarżonego w całości bądź w części od ponoszenia kosztów postępowania, w sytuacji gdy z uwagi na trudną sytuację rodzinną i majątkową ponoszenie tych kosztów byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

W pkt II apelacji skarżący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przez dowolne, nie poparte dowodami i sprzeczne z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania przyjęcie, że oskarżony uczestniczył w obrocie znacznej ilości kokainy w ten sposób, iż zamówił i nabył w celu dalszej odsprzedaży nieustalonym osobom (w tym mężczyźnie o ps. J.) nie mniej niż 1000 gr kokainy, z czego wprowadził do obrotu nie mniej niż 850 gr, sprzedając je nieustalonym osobom, osiągnął korzyści majątkową i uczynił sobie stałe źródło dochodu z tego przestępstwa, podczas gdy analiza dowodów przemawiała

przeciwko tym ustaleniom. W apelacji w pkt III zarzucono nadto naruszenie prawa materialnego, a to art. 1 § 1 k.k. przez umieszczenie w opisie czynu czynności zniszczenia kokainy i zużycia pewnej ilości na własne potrzeby, w sytuacji gdy te zachowania nie stanowią wprowadzenia narkotyków do obrotu, art. 4 § 1 k.k. przez bezpodstawne przyjęcie, że przepisami względniejszymi dla oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze są przepisy karne w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia zarzucanego czynu, podczas gdy przepisami względniejszymi są te obowiązujące w dacie orzekania. W końcu skarżący w pkt IV apelacji zarzucił rażąco niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu, w sytuacji gdy stopień jego zawinienia, sytuacja materialna i rodzinna oraz wzgląd na społeczne oddziaływanie kary przemawiały za orzeczeniem kary pozbawienia wolności w niższym rozmiarze z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, ewentualnie orzeczeniem krótkoterminowej kary pozbawienia wolności oraz kary 2 lat ograniczenia wolności na podstawie art. 37b k.k.

W konkluzji skarżący wniósł o: 1) zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, 2) zmianę zaskarżonego wyroku przez zmianę opisu czynu przez eliminację zachowań dotyczących zniszczenia i zużycia na własne potrzeby pewnej ilości kokainy, wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat z określonymi obowiązkami, 3) zmianę zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z opisu czynu zwrotu o uczynieniu z przestępstwa stałego źródła dochodu, zmianę opisu czynu przez przyjęcie, że uzyskał korzyść majątkową w kwocie 50 000 zł i w konsekwencji dostosowanie przepadku do tej kwoty, wymierzenie oskarżonemu w miejsce kary 3 lat pozbawienia wolności kary 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz jednocześnie kary 2 lat ograniczenia wolności, zmniejszenie wymiaru kary grzywny do 200 stawek dziennych po 20 zł każda stawka, zwolnienie go od ponoszenia wydatków i opłat.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 24 października 2016 r., sygn. akt II Ka .../16 zaskarżony wyrok utrzymał w mocy i zasadził od oskarżonego 610 zł tytułem częściowego obciążenia go kosztami postępowania, zwalniając go od ponoszenia opłaty.

Od tego wyroku kasację wniósł obrońca oskarżonego H. S. i zarzucił naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. co mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia przez: 1) zaniechanie ustosunkowania się przez Sąd odwoławczy do zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia przez Sąd pierwszej instancji treści art. 624 § 1 k.p.k., skutkującego zaniechaniem zwolnienia oskarżonego w całości lub w części od ponoszenia wydatków i opłaty, w sytuacji gdy niskie dochody oskarżonego, mającego na utrzymaniu żonę i małoletnie dziecko dawały powody do uznania, że uiszczenie przez niego tych należności byłoby dla niego zbyt uciążliwe, 2) zaniechanie przez Sąd odwoławczy należytego i rzetelnego rozważenia i ustosunkowania się w uzasadnieniu wyroku do zarzutów podniesionych w punktach I tiret drugie, trzecie i ósme apelacji oraz w punkcie III tiret pierwsze drugie apelacji, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania sprawy w granicach apelacji oraz do nienależytego wyjaśnienia zasadności rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego w granicach umożliwiających zrozumienie i poddanie kontroli kasacyjnej podstaw tego rozstrzygnięcia zawartego ostatecznie w wyroku i wniósł o: a) uchylenie wyroku Sądu odwoławczego zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, ewentualnie uchylenie wyroku Sądu odwoławczego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator Okręgowy w S. w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Obrońca oskarżonego w apelacji wniesionej od wyroku Sądu pierwszej instancji podniósł szereg zarzutów naruszenia prawa procesowego, w tym naruszenia normy art. 624 § 1 k.p.k. przez zaniechanie zwolnienia oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania, w sytuacji gdy jego sytuacja rodzinna i majątkowa uzasadniały przyjęcie, że uiszczenie tych kosztów byłoby dla niego zbyt uciążliwe. Zarzut ten nie został rozpoznany przez Sąd odwoławczy. Uchybienie to naruszające normę art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. miało, zdaniem Sądu Najwyższego charakter rażący i w tym zakresie Sąd Najwyższy nie podzielił argumentacji prokuratora przedstawionej w odpowiedzi na kasację, podtrzymanej

przez prokuratora w wystąpieniu przed Sądem Najwyższym. Należało zatem rozstrzygnąć czy owo naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu odwoławczego. W przekonaniu Sądu Najwyższego uchybienie, którego dopuścił Sąd Okręgowy w S. mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Wskazuje na to sposób procedowania tego Sądu w zakresie kosztów postępowania, który dodatkowo cechuje pewna niekonsekwencja. Sąd odwoławczy obciążył oskarżonego jedynie częściowo kosztami postępowania odwoławczego, zwalniając go od ponoszenia opłaty. W uzasadnieniu orzeczenia jako podstawę rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania apelacyjnego wskazał art. 627 k.p.k. stanowiący podstawę zasądzenia tych kosztów w sprawach z oskarżenia publicznego, a nie art. 624 § 1 k.p.k. traktujący o zwolnieniu oskarżonego z obowiązku ich ponoszenia. Jednakże istota problemu zasygnalizowanego powyżej nie tkwi w powołaniu właściwej podstawy prawnej częściowego zwolnienia oskarżonego od ponoszenia kosztów postępowania. Sposób procedowania Sądu odwoławczego daje podstawy do uznania, że podzielił on argumentację przedstawioną w apelacji obrońcy oskarżonego odnośnie do trudnej sytuacji rodzinnej i majątkowej oskarżonego, co upoważnia do stwierdzenia, iż właściwe rozpoznanie przez ten Sąd zarzutu apelacji dotyczącego kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji mogłoby mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia właśnie w tym zakresie. Z tych względów należało uchylić zaskarżone orzeczenie w części dotyczącej H. S. w zakresie utrzymania w mocy orzeczenia Sądu pierwszej instancji wydanego w przedmiocie kosztów postępowania i tę sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Kasacja w pozostałym zakresie została oddalona jako oczywiście bezzasadna i na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. odstąpiono w tej części od sporządzenie uzasadnienia orzeczenia.

Sąd Najwyższy mając na uwadze sytuację rodzinną H. S. i trudne warunki materialne jego rodziny, uznał za stosowne zwolnić go - na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. - od ponoszenia wydatków za postępowanie kasacyjne. Zarządzono również zwrot uiszczonej opłaty od kasacji.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.

kc